ਪਵਨ ਵਾਸੂਦੇਵ ਸ਼ਾਰਮਾ

ਬਨਾਮ

ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ

(2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ No.519)

25 ਮਾਰਚ, 2019

[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ ਅਤੇ ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860-ਐਸ. ਐਸ. 302 ਅਤੇ 392-ਬੰਬੇ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ - ਐਸ. 37 (1) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. s.135-ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ - ਐੱਸ. 3 ਨੂੰ ਐੱਸ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 25 – ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਅਤੇ 2 ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਮੰਗੀ-ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ, ਇੱਕ ਪਿਸਤੌਲ, 2 ਜਿੰਦਾ ਕਾਰਟਰਿਜ ਅਤੇ ਦੋ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਪਿਸਤੌਲ ਇੱਕ ਸਰਵਿਸ ਹਥਿਆਰ ਸੀ ਜੋ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ-11 ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ-ਪੁਲਿਸ ਨਾਇਕ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਟਰਿਜ ਨੂੰ ਉਸੇ ਪਿਸਤੌਲ ਤੋਂ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਫਾਇਰਿੰਗ ਪਿੰਨ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਬੀ' ਦੀ ਲਾਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਗੋਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਬੀ ਹੋਈ ਗੋਲੀ-ਜਦੋਂ 'ਬੀ' ਦੀ ਲਾਸ਼ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਲੁੱਟ ਲਏ ਗਏ ਸਨ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਗਵਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਕਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਬੀ' ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 1 & 2 'ਬੀ' ਦੇ ਕਤਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 302, 392 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34, ਐਸ. 37 (1) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. s.135 ਬੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਸ. 3 ਐਸ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ। 25 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ-ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 1 & 2 – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 2 ਯੂ/ਐਸ. 302, 392 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.-ਪੀੜ੍ਹਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 1 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਇਹ ਇੱਕ ਪੱਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ

ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ-ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਬੀ' ਦੁਆਰਾ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇੱਕ 'ਐੱਸ' ਦੁਆਰਾ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ-ਦੂਜੀ ਸਥਿਤੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਗੋਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸੀ-ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ 'ਬੀ' ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਵਿਸ ਹਥਿਆਰ ਜੋ ਪੀਡਬਲਯੂ-11-ਪੁਲਿਸ ਨਾਇਕ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਟੈਸਟ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਦੋਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਫ਼ੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ-ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਾਪਤਾ ਲਿੰਕ ਸਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਆਦਮੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ-ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 1 ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਰੱਖਿਆਃ 1. ਦੋ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਨ ਇੱਕ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ 9 ਐੱਮ. ਐੱਮ. ਪਿਸਤੌਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਬੀ' ਦੁਆਰਾ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ 'ਐੱਸ' ਦੁਆਰਾ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 'ਬੀ' ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਿੱਲ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ 'ਐੱਸ' ਦੁਆਰਾ ਸਬਸਕ੍ਰਾਇਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 'ਬੀ' ਦੁਆਰਾ ਸਬਸਕ੍ਰਾਇਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ' ਬੀ 'ਦੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਇਬ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਗੋਲੀ ਉਸ ਸਰਵਿਸ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੀਡਬਲਯੂ 11-ਪੁਲਿਸ ਨਾਇਕ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਫ਼ੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਟੈਸਟ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਆਯੋਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੂਜੀ ਸਥਿਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਫ਼ੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 9 ਅਤੇ 15] [16-ਜੀ-ਐਚ; 19-ਬੀ-ਡੀ]

2. ਸ਼ਰਦ ਬਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਉੱਤੇ ਖਰੇ ਉਤਰੇ ਹਨ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਾਪਤਾ ਲਿੰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਆਦਮੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 17,18] [20-ਈ-ਜੀ]

ਸ਼ਰਦ ਬਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1984) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 116: [1985] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 88-'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1985] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 88	ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ	ਪੈਰਾ 16

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ No.519।

2013 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 700 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਸੀਏਚਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 24.03.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਹਿਰੋਤਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਤੀ ਆਰ. ਮਹਿਰੋਤਰਾ, ਅੰਕਿਤ ਅਗਰਵਾਲ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਅਨੂਪ ਕੰਦਾਰਟ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਰਮਾਕਾਂਤਰਾਓ ਕਟਨੇਸ਼ਵਰਕਰ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲ, ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੁਆਰਾ 2013 ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 24.03.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

3. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁਲਿਸ ਨਾਇਕ ਨਾਗਰੇ (ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ 11 ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ) ਦੀ ਪਿਸਤੌਲ (ਸਰਵਿਸ ਹਥਿਆਰ) ਅਤੇ ਵਾਕੀ ਟਾਕੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਲਗਭਗ 9 ਵਜੇ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 20.12.2005 ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 106 ਰਾਹੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4. 04.01.2006 PW1-PSI 'ਤੇ ਡਬੀਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੋਨ ਕਾਲ ਆਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁੰਬਈ-ਪੁਣੇ ਰਾਜਮਾਰਗ' ਤੇ ਇੱਕ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਈਦ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪੈਂਟ, ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 13 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 2006 ਦੀ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਰਾਹੀਂ ਅਪਰਾਧ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਡਾ. ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਭੀਆਂ: -

"(1) ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਇਨਫਰਾਮਮਰੀ ਖੇਤਰ, 13 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਅਲ ਤੋਂ ਖੱਬੀ ਥਣਧਾਰੀ ਗ੍ਰੰਥੀ।

(2) ਖੱਬੀ ਪੱਟ ਉੱਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਾਂਹ ਕਾਰਨ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦੋ। 9 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ. ਇਲੀਆਕ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ 2 1/2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। x 1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ. ਸਤਹੀ ਤੋਂ ਡੂੰਘੀ। ਲਾਲ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹਾ ਕਾਲਾ ਰੰਗ.

(3) 9 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਗੜ. ਇਲੀਏਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ 8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਇਲੀਏਕ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ, 2 1/2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x ਸਤਹੀ ਤੋਂ ਡੂੰਘੀ.

(4) ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਘਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

(ਏ) ਆਰਮ ਮੀਡੀਅਲ ਤੀਜਾ ਅੱਗੇ;

(ਬੀ) ਕੂਹਣੀ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ

(ਸੀ) ਗੁੱਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ

(ਡੀ) (a) ਜਾਂਘ ਮੱਧ ਤੀਜਾ।

(b) ਗੋਡੇ ਦਾ ਜੋੜ। ”

ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 3 ਡਾ. ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨਃ

“ਪੇਟ ਦੀ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖ਼ਮ, ਜਿਗਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਭਾਗ ਦੇ ਪੈਰੀਟੋਨਿਅਮ ਉੱਪਰਲੇ ਪਾਸੇ, ਇਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਤੋੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ, ਪੈਨਕ੍ਰੀਅਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ, ਪੈਨਕ੍ਰੀਅਸ ਨੂੰ ਤੋੜ੍ਹਨਾ, ਛੋਟੀ ਅੰਤੜ੍ਹੀ ਦੇ ਮੈਸੈਂਟਰੀ ਤੇ ਦੋ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ। ਦੋ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ. ਹਰੇਕ ਵਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਵੱਡੇ ਰੈਟਰੋ ਪੈਰੀਟੋਨਿਅਲ ਅਤੇ ਪੈਰੀਟੋਨਿਅਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਖੱਬੇ ਗੁਰਦੇ ਨੂੰ ਪੋਸਟਰੀਅਰ ਮੀਡੀਅਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਟਿੰਗ ਲੰਬਰ ਸਪਾਈਨ ਨੰ. ਐੱਲ 4 ਅਤੇ ਐੱਲ 5 ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਇੰਡੇਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਦੇ ਨਾਲ 4 ਅਤੇ 5 ਸਰੀਰ। ਖੱਬੇ Sacra iliac ਜੋੜ੍ਹ 'ਤੇ ਇਲਿਆਕਰੇਸਟ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਦਲਣਾ। ਦਿਸ਼ਾ ਬਦਲਣਾ, ਰੀਡ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਚਰਬੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ, ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੋਣਾ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਗੋਲੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪੀਲੀ ਧਾਤ ਦੀ ਕੰਕੈਵਿਟੀ। ”

5. ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭੀਮਾ ਵਾਘਮਾਰੇ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਾਂਹ ਉਹੀ ਸਰਵਿਸ ਹਥਿਆਰ ਸੀ ਜੋ ਪੀਡਬਲਯੂ 11 ਪੁਲਿਸ ਨਾਇਕ ਨਾਗਰੇ ਤੋਂ ਲੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਤਲ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਵੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੁੱਟ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੈੱਲ ਨੰਬਰ 9850520922 ਵਾਲਾ ਨੋਕੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਸੀ। ਇਸ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਕਾਸ਼ ਲੋਖੰਡੇ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਲੜ੍ਹਕੇ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 13.01.2006 ਉੱਤੇ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਕਾਲਾਂ ਉਸੇ ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਲੜ੍ਹਕੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 12 ਸੰਜੇ ਲੋਖੰਡੇ ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 13.01.2006 ਉੱਤੇ ਕਥਿਤ ਅਗਵਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਅਗਵਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਆਕਾਸ਼ ਲੋਖੰਡੇ ਨੂੰ ਪੁਣੇ ਦੇ ਵਿਮਾਨਨਗਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਛਾਪੇ

ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਵਨ ਵਾਸੂਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1), ਪੰਕਜ ਰਾਮਗੋਪਾਲ ਜਾਗਰੀਆ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2), ਵਾਸੂਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਗੌੜ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਪਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਇੱਕ 9 ਐੱਮ. ਐੱਮ. ਪਿਸਤੌਲ (ਸਰਵਿਸ ਰਿਵਾਲਵਰ) ਅਤੇ ਦੋ ਜਿੰਦਾ ਕਾਰਤੂਸ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਗਵਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੜੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਪਿਸਤੌਲ ਨੂੰ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਮਾਹਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਦੇ ਢਿੱਡ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਗੋਲੀ ਉਸੇ ਪਿਸਤੌਲ ਤੋਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿੰਦਾ ਕਾਰਤੂਸ ਦਾ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਪਿਸਤੌਲ ਤੋਂ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਤੂਸ ਉੱਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਪਿੰਨ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭੀਮਾ ਵਾਘਮਾਰੇ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਗੋਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਫੜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ 11 ਪੁਲਿਸ ਨਾਇਕ ਨਾਗਰੇ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ Nos.1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ Nos.1 ਅਤੇ 2 ਉੱਤੇ ਕਤਲ ਸਮੇਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 392, ਬੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 135 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 37 (1) ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

8. ਮ੍ਰਿਤਕ ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਸੀਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਕੋਲ ਦੋ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 9850520922 ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਈਡੀਆ ਸੈਲੂਲਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨੋਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਸਚਿਨ ਮਹਾਦੇਵ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਨੰਬਰ 9850520922 ਨੂੰ ਸੰਜੇ ਐੱਸ. ਰਾਏ ਨੇ ਸਬਸਕ੍ਰਾਇਬ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਤਾ ਸਾਈ ਪ੍ਰਸਾਦ

ਫੂਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, ਟੇਲਕੋ ਰੋਡ, ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਲ, ਰਾਕਾ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ, ਚਿੰਚਵਾੜ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਪੁਣੇ-411019 ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੋਬਾਈਲ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਜਨਵਰੀ 2006 ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ 2006 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਲ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ 55 ਦੁਆਰਾ ਕਾਲ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਊਧਵਰਾਓ ਕੋਹਿਮਕਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਸਟ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 11 ਪੁਲਿਸ ਨਾਇਕ ਨਾਗਰੇ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਪਛਾਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਆਕਾਸ਼ ਲੋਖੰਡੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 12 ਸੰਜੇ ਲੋਖੰਡੇ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ 9850520922 ਤੋਂ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਜਤ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

9. ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੈਲੈਂਟ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਿਸਤੌਲ ਇੱਕ ਸਰਵਿਸ ਹਥਿਆਰ ਸੀ ਜੋ ਪੀਡਬਲਯੂ 11 ਪੁਲਿਸ ਨਾਇਕ ਨਾਗਰੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਹਥਿਆਰ ਉਸ ਤੋਂ 20.12.2005 ਉੱਤੇ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਹਥਿਆਰ ਸੀ ਜੋ ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਹਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨਃ -

a) ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ

b) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 9 ਐੱਮ. ਐੱਮ. ਪਿਸਤੌਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ।

10. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ 12-ਸੰਜੈ ਲੋਖੰਡੇ ਨਾਲ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਵਾਧੂ ਨਿਆਂਇਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ' ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪੁਣੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ (ਆਈ. ਡੀ. 1) ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ, ਬੰਬੇ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 135 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 37

(1) ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਮਰ ਕੈਦ, ਦੂਜੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ, ਤੀਜੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ..

11. ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ 2013 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਅਤੇ 2013 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302,392 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਬੰਬੇ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 135 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 37 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

12. ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

13. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨਃ -

a) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 106 ਵਿਖੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਨੁਸਾਰ, ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 11 ਪੁਲਿਸ ਨਾਇਕ ਨਾਗਰੇ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਰਵਿਸ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 106 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਗਵਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਟੈਸਟ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੀਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਸੀ।

b) ਪੀਡਬਲਯੂ 11 ਪੁਲਿਸ ਨਾਇਕ ਨਾਗਰੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਤੋਂ 100 ਡਾਇਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਰਵਿਸ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਵਾਕੀ ਟਾਕੀ ਦੇ ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਸੰਗਤ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ

ਉਸ ਦਾ ਸਰਵਿਸ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਵਾਕੀ ਟਾਕੀ ਲੁੱਟੀ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਗੇ।

c) ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਸੀਮਾ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ 9850520922 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਨੇ ਸਬਸਕ੍ਰਾਇਬ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਸਚਿਨ ਮਹਾਦੇਵ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ 9850520922 ਨੂੰ ਸੰਜੇ ਐੱਸ ਰਾਏ ਨੇ ਸਬਸਕ੍ਰਾਇਬ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਸੰਜੇ ਐੱਸ ਰਾਏ ਅਤੇ ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਜੇ ਐੱਸ ਰਾਏ ਨੇ ਕਦੇ ਆਪਣਾ ਮੋਬਾਈਲ ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ।

d) ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਸੀਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਸੰਸਕਰਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਕੁਝ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।

e) ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਫਿਰੌਤੀ ਕਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਜਤ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪੀਡਬਲਯੂ 12 ਦੇ ਜਾਂਚ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਸੰਜੇ ਲੋਖੰਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 12 ਸੰਜੇ ਲੋਖੰਡੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਨਿਆਂਇਕ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

f) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੰਬੇ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 135 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 37 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 11 ਪੁਲਿਸ ਨਾਇਕ ਨਾਗਰੇ ਦਾ ਸਰਵਿਸ ਹਥਿਆਰ ਖੋਹਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਪਰ ਕਤਲ ਦਾ ਨਹੀਂ।

g) ਸਰਵਿਸ ਹਥਿਆਰ ਖੋਹਣ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਗਭਗ 15 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਸੀ।

14. ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਸੀ ਜੋ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ।

15. ਦੋ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਸੰਜੇ ਐੱਸ. ਰਾਏ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਿੱਲ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਸੰਜੇ ਐੱਸ. ਰਾਏ ਨੇ ਲਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਨੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭੀਮ ਵਾਘਮਾਰੇ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਨਾਲ ਜੋੜ਼ਨ ਵਾਲਾ ਸਬੰਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਇਬ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਗੋਲੀ ਉਸ ਸਰਵਿਸ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੀਡਬਲਯੂ 11 ਪੁਲਿਸ ਨਾਇਕ ਨਾਗਰੇ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਫ਼ੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਟੈਸਟ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਆਯੋਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੂਜੀ ਸਥਿਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਫ਼ੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

16. ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸ਼ਰਦ ਬਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 1 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰਃ -

“153. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨਃ

(1) ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤ "ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ" ਅਤੇ "ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ"। ਇੱਥੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਆਕਰਣ ਹੈ ਬਲਕਿ "ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ "ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਸਾਹਿਬਰਾਓ ਬੋਬੜੇ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 2 ਜਿੱਥੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨਃ [ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ ਪੈਰਾ 19, ਪੀ. 807: ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ) ਪੀ. 1047]

“ਯਕੀਨਨ, ਇਹ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ' ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਨਸਿਕ ਦੂਰੀ ਲੰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੰਡਦੀ ਹੈ। ”

(2) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਲਪਨਾ ਉੱਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ।

(3) ਹਾਲਾਤ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ,

(4) ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ

(5) ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਇੰਨੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਅਧਾਰ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੰਮ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ”

154. ਇਹ ਪੰਜ ਸੁਨਹਿਰੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਪੰਚ ਸ਼ੀਲ ਬਣਦੇ ਹਨ। ”

17. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਉੱਤੇ ਖਰੇ ਉਤਰੇ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਾਪਤਾ ਲਿੰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਆਦਮੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

18. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate